

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМ. В. СТЕФАНИКА**

Інститут післядипломної освіти та довузівської підготовки

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ

спеціальність **281 «Публічне управління та адміністрування»**

освітня програма **«Публічне управління та адміністрування»**

інститут **післядипломної освіти та довузівської підготовки**

кафедра **управління та бізнес-адміністрування**

Івано-Франківськ – 2021 рік

Робоча програма «Правове забезпечення державного управління» для студентів спеціальності 281 Публічне управління та адміністрування (освітня програма «Публічне управління та адміністрування»)

Розробник:

Редько А.Г., к.ю.н., доцент кафедри управління та бізнес-адміністрування

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри управління та бізнес-адміністрування

Протокол від № 1 від 27 серпня 2021 року

Т.в.о. завідувача кафедри управління та бізнес-адміністрування

_____ (підпис)

(П'ятничук І.Д.)
(прізвище та ініціали)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 6	Галузь знань 28 «Публічне управління та адміністрування»	нормативна	
	281 «Публічне управління та адміністрування»		
Модулів – 2	Спеціальність (професійне спрямування): Публічне управління та адміністрування	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		1-й	1-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____		Семестр	
(назва)			
Загальна кількість годин - 180		2-й	2-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних самостійної роботи студента		Освітній рівень: бакалавр	Лекції
	30		12
	Практичні, семінарські		
	30		10
	Лабораторні		
	-		-
	Самостійна робота		
120	158		
Індивідуальні завдання:			
Вид контролю: екзамен			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 33 % та 67 %.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Програма вивчення навчальної дисципліни «**Правове забезпечення державного управління**» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалавра спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування».

Метою викладання навчальної дисципліни «**Правове забезпечення державного управління**» є формування у слухачів цілісного наукового уявлення про систему і зміст правових норм, що забезпечують державне управління, а також вироблення відповідних компетенцій по їх реалізації у професійній діяльності.

Основні **завдання** навчальної дисципліни:

- набути знання про елементи правового забезпечення державного управління;
- розкрити значення правової складової при розробці та реалізації управлінських рішень;
- навчитись тлумачити, аналізувати і правильно застосовувати правові норми, що регулюють формування і діяльність органів державної влади та місцевого самоврядування, здійснювати юридично значимі дії в точній відповідності з законом.

Міждисциплінарні зв'язки: «Конституційне право України», «Державне управління», «Адміністративне право» «Теорія держави і права», «Історія держави і права України», «Юридична компаративістика».

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати:

- теоретичні та методологічні основи державного управління;
- сутність, зміст і принципи управління державною службою;
- елементи організаційних структур з управління державної служби;
- методи аналізу і оцінки сучасних наукових досягнень, а також методи генерування нових ідей при вирішенні дослідницьких і практичних завдань, в тому числі в міждисциплінарних областях;
- зміст системи методів наукового дослідження, методів пошуку та обробки інформації, постановки проблеми, вироблення гіпотез і концепцій; закономірностей еволюції наукових методів;

вміти:

- аналізувати методи державного управління в ході розробки управлінських рішень;

- розбиратися в формуванні державної політики у відповідності з поставленими цілями і завданнями;
- володіти методами і спеціалізованими засобами для аналітичної роботи і наукових досліджень;
- здійснювати заходи по стратегічному управлінню в інтересах суспільства і держави, включаючи постановку суспільно значущих цілей, формуванню умов для їх досягнення, організувати діяльність для отримання максимально можливих результатів;
- застосовувати законодавство, нормативно-правові процедури в адміністративній діяльності, в тому числі при підготовці проектів нормативних правових актів, їх техніко-економічному обґрунтуванню.

Компетентності:

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері публічного управління та адміністрування або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та наукових методів відповідної галузі і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

ЗК2. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК3. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК5. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК12. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК13. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів діяльності).

ФК.1. Здатність до соціальної взаємодії, до співробітництва й розв'язання конфліктів.

ФК.3. Здатність забезпечувати дотримання нормативно-правових та морально-етичних норм поведінки.

ФК.7. Здатність розробляти тактичні та оперативні плани управлінської діяльності.

ФК.11. Здатність у складі робочої групи проводити прикладні дослідження в сфері публічного управління та адміністрування.

Програмні результати навчання:

ПР2. Застосовувати норми та правила професійного спілкування українською мовою.

ПР6. Знати основні нормативно-правові акти та положення законодавства у сфері публічного управління та адміністрування.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 180 годин.

3. Програма навчальної дисципліни**Змістовий модуль 1.****Правозастосування та законність в державному управлінні****Тема 1. Правові акти державного управління**

1. Поняття і основні риси правових актів управління.
2. Види правових актів управління.
3. Класифікація правових актів.

Тема 2. Етапи та порядок правозастосування в державному управлінні

1. Стадії правозастосовного процесу.
2. Ознаки правозастосування.
3. Форми правозастосування.

Тема 3. Правова регламентація державної служби України

1. Становлення і розвиток законодавства про державну службу.
2. Законодавче закріплення принципів державної служби.
3. Правові джерела державної служби України.

Тема 4. Дотримання законності при виконанні завдань державного управління

1. Поняття і система засобів забезпечення законності у державному управлінні.
2. Визначення єдиної методологічної основи державного контролю.
3. Завдання та принципи здійснення державного контролю.

Тема 5. Правотворча ініціатива та її втілення органами державного управління

1. Правотворчість і нормотворчість в роботі органів державного управління.
2. Правотворча ініціатива та її етапи: збір інформації.
3. Види правотворчості.

Тема 6. Ознаки та правові фактори корупції

1. Поняття і ознаки корупції.
2. Причини поширеності корупції в Україні.
3. Правові основи запобігання корупції.

Тема 7. Нормативно-правове забезпечення державного управління економікою України

1. Завдання, функції та методи державного управління економікою.
2. Правове регулювання управління економікою.
3. Правові форми реалізації державної політики в різних сферах економіки.

Тема 8. Правове забезпечення державного управління у сфері освіти, науки, охорони здоров'я, соціального захисту населення та культури

1. Теоретико-методологічні засади державного управління у сфері освіти та науки.
2. Державне управління у сфері охорони здоров'я та державні соціальні стандарти.
3. Державне управління культурою в Україні.

Змістовий модуль 2.

Вдосконалення нормативно-правового забезпечення державного управління

Тема 9. Адміністративно-правове регулювання державного управління у сфері оборони, державної безпеки, зовнішніх відносин

1. Правове регулювання державного управління у сфері оборони.
2. Завдання правового регулювання державного управління у сфері державної безпеки.
3. Адміністративно-правові акти щодо забезпечення зовнішніх відносин..

Тема 10. Характеристика нормативно-правової системи державного управління

1. Нормативно-правові акти державного управління.
2. Класифікація нормативно-правових актів державного управління.
3. Вимоги, що ставляться до нормативно-правових актів державного управління.

Тема 11. Основні напрями вдосконалення нормативно-правового забезпечення державного управління

1. Демократичні орієнтири розвитку держави.
2. Критерії якості й ефективності державного управління.
3. Напрями вдосконалення нормативно-правового забезпечення державного управління.

Тема 12. Планування нормотворчої діяльності. Управління нормотворчістю

1. Управління нормотворчістю.
2. Компоненти нормотворчості.
3. Комплексний план нормотворчості.

Тема 13. Розвиток проблемно-орієнтованих нормативно-правових баз

1. Ситуаційно-діяльнісний аналіз.
2. Системно-правовий аналіз.
3. Ефективне правозастосування.

Тема 14. Правова відповідальність посадових осіб державного управління

1. Види правової відповідальності посадових осіб державного управління.
2. Визначення правової відповідальності посадових осіб державного управління.
3. Персональна відповідальність посадових осіб.

Тема 15. Інституціоналізація морального впливу на державне управління

1. Етика державної служби як професійна етика.
2. Етичний кодекс державної служби.
3. Етика управління як наука про управління.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Теоретичні та інституційні основи міжнародного публічного управління та євроінтеграції												
Тема 1. Правові акти державного управління	24	2	2			20	30	2	2			26
Тема 2. Етапи та порядок правозастосування в державному управлінні.	4	2	2									
Тема 3. Правова регламентація державної служби України.	24	2	2			20	32	2	2			28
Тема 4. Дотримання законності при виконанні завдань державного управління.	4	2	2									
Тема 5. Правотворча ініціатива та її втілення органами державного управління.	24	2	2			20	30	2	2			26
Тема 6. Ознаки та правові фактори корупції.	4	2	2									
Тема 7. Нормативно-правове забезпечення державного управління економікою України.	4	2	2									
Тема 8. Правове забезпечення державного управління у сфері освіти, науки, охорони здоров'я,	4	2	2									

соціального захисту населення та культури.												
Разом за змістовим модулем 1	92	16	16			60	92	6	6			80
Модуль 2												
Механізм міжнародного публічного управління та свроінтеграції												
Тема 9. Адміністративно-правове регулювання державного управління у сфері оборони, державної безпеки, зовнішніх відносин.	24	2	2			20	30	2	2			26
Тема 10. Характеристика нормативно-правової системи державного управління.	4	2	2									
Тема 11. Основні напрями вдосконалення нормативно-правового забезпечення державного управління.	24	2	2			20	30	2	2			26
Тема 12. Планування нормотворчої діяльності. Управління нормотворчістю.	4	2	2									
Тема 13. Розвиток проблемно-орієнтованих нормативно-правових баз.	24	2	2			20	28	2				26
Тема 14. Правова відповідальність посадових осіб державного управління.	4	2	2									
Тема 15. Інституціоналізація морального впливу на державне управління	4	2	2				88	6	4			78

Разом за змістовим модулем 2	88	14	14			60						
Усього годин	180	30	30			120	180	12	10			158

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Поняття, ознаки та види актів державного управління	2
2	Тема 2. Стадії застосування норм права.	2
3	Тема 3. Конституційно-правове регулювання державної служби України.	2
4	Тема 4. Дотримання законності при виконанні завдань державного управління.	2
5	Тема 5. Правотворча ініціатива та її втілення органами публічного управління.	2
6	Тема 6. Причини поширеності корупції в Україні.	2
7	Тема 7. Правове регулювання управління економікою.	2
8	Тема 8. Нормативно-правові засади державного управління у сфері освіти.	2
9	Тема 9. Адміністративно-правове регулювання державного управління у сфері оборони.	2
10	Тема 10. Структура нормативно-правової системи державного управління.	2
11	Тема 11. Основні напрями вдосконалення нормативно-правового забезпечення державного управління.	2
12	Тема 12. Управління нормотворчістю.	2
13	Тема 13. Розвиток проблемно-орієнтованих нормативно-правових баз.	2
14	Тема 14. Удосконалення системи відповідальності органів і посадових осіб державного управління	2
15	Тема 15. Процес закріплення морального впливу на державне управління.	2
Разом		30

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Держава як суб'єкт публічного управління.	20

2	Тема 2. Функції держави і державне управління.	20
3	Тема 3. Механізм державного управління	20
4	Тема 4. Державне управління: принципи, методи, правові основи.	20
5	Тема 5. Правові акти в державному управлінні.	20
6	Тема 6. Законність в державному управлінні.	20
Разом		120

7. Індивідуальні завдання

Індивідуальне завдання полягає у виконанні студентом самостійної письмової контрольної роботи. Робота повинна бути загальним обсягом до 15 сторінок.

Підготувати есе на наступну тематику:

1. Принципи державного управління.
2. Методи державного управління.
3. Правове забезпечення державного управління: сутність та основні підходи.
4. Принципи правового забезпечення державного управління.
5. Методи правового забезпечення державного управління.
6. Система і структура органів виконавчої влади.
7. Види діяльності органів виконавчої влади.
8. Поняття і структура механізму адміністративно-правового регулювання державного управління.
9. Сучасні проблеми правового механізму державного управління.
10. Правові форми діяльності суб'єктів державного управління.
11. Поняття і види правових актів державного управління.
12. Адміністративно-правовий статус органу виконавчої влади: поняття, структура, проблеми формування та реалізації.
13. Правове регулювання взаємодії органів виконавчої влади.
14. Організаційно-правове забезпечення адміністративної реформи.
15. Удосконалення системи і структури органів виконавчої влади.
16. Джерела правового регулювання державної служби.
17. Удосконалення правового регулювання державної служби.
18. Конфлікт інтересів на державній службі: правові способи вирішення.
19. Правові заборони і обмеження в системі державної служби.
20. Юридична відповідальність державних службовців.
21. Співвідношення норм адміністративного та трудового права при регулюванні відносин у сфері державної служби.

8. Методи навчання

У процесі вивчення дисципліни «Правове забезпечення державного управління» застосовуються такі методи навчання студентів:

- пояснювально-ілюстративний (інформаційно-рецептивний) метод: викладач організує сприймання та усвідомлення студентами інформації, а студенти здійснюють сприймання (рецепцію), осмислення і запам'ятовування її;
- репродуктивний: викладач дає завдання, у процесі виконання якого студенти здобувають уміння застосовувати знання за зразком;
- проблемного виконання: викладач формулює проблему і вирішує її, студенти стежать за ходом творчого;
- частково-пошуковий.(евристичний): викладач формулює проблему, поетапне вирішення якої здійснюють студенти під його керівництвом;
- дослідницький: викладач ставить перед студентами проблему, і ті вирішують її самостійно, висувуючи ідеї, перевіряючи їх, підбираючи для цього необхідні джерела інформації, прилади, матеріали тощо.

9. Методи контролю

Поточний контроль передбачає:

- опитування на практичних заняттях;
- контрольні і самостійні роботи.

Підсумковий контроль передбачає: екзамен.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
80-89	B	добре	
70-79	C		
60-69	D	задовільно	
50-59	E		
25-49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання

0-24	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни
------	---	--	---

10. Рекомендована література

1. Конституція України //ВВР України. — 1996. — № 30. — Ст. 141.
2. Кодекс адміністративного судочинства України : станом на 25 січ. 2018 р. : відповідає офіц. тексту. — Х. : Право, 2018. — 246 с.
- Бабаєв В. Державне управління та місцеве самоврядування у сучасному мегаполісі: проблема розподілу компетенції // Управління сучасним містом. — 2018. — № 1–2/1–6. — С. 241–243.
3. Крегул Ю. І. Правове забезпечення державного управління. - Навч.-метод. посіб. — К.: КНЕУ, 2017. — 208 с.
4. Державне управління в Україні: Навч. посіб. / За заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. В. Б. Авер'янова. — К., 2019. — 266 с
5. Куйбіда В. С. Організаційно-функціональні принципи і методи діяльності органів місцевого самоврядування. — К: МАУП, 2017. — 568 с,
6. Куйбіда В. С. Принципи і методи діяльності органів місцевого самоврядування в Україні. — К.: МАУП, 2019. — 431 с.
7. Любченко П. М. Конституційно-правові основи розвитку місцевого самоврядування як інституту громадянського суспільства. - Х.: Одиссей, 2016. — 352 с.
8. Мельник С. А. Управління регіональною економікою: Навч. посіб. - К.: КНЕУ, 2015. - 124 с,
9. Муніципальне право України: Підручник / Кол. авт.; За ред. В. Ф. Погорілка, О. Ф. Фрицького. — К.: Юрінком Інтер, 2016. — 592 с,
10. Муниципальное право: Учеб. для вузов / Под ред. А. М. Никитина. — М.: ЮНИТИ-ДАНА, Закон и право, 2016. — 439 с.

11. Михасюк І., Мельник А., Крупка М., Залога З. Державне регулювання економіки: Підруч. для вищ. навч. закл. — 2-ге вид., випр. і доп. — К.: Атіка Ельга, 2018. — 592 с.
12. Правове забезпечення державного управління і державної служби: Навч. посіб. — Чернівці: Прут, 2018. — 108 с.
13. Тертичка В. В. Державна політика: аналіз та здійснення в Україні. — К.: Основи, 2019. — 750 с.
3. Адміністративне право : підручник / НУ "ЮАУ ім. Ярослава Мудрого" ; за заг. ред.: Ю. П. Битяк, В. М. Гаращук, В. В. Зуй. — 2-ге вид., переробл. та допов. — Х. : Право, 2013. — 656 с.
3. Адміністративне процесуальне право України : навч.-метод. посіб. / І. О. Картузова [та ін.] ; М-во освіти і науки України, Нац. ун-т "Одес. юрид. акад.". — К. : Фенікс, 2016. — 400 с.
4. Адміністративне судочинство : навч. посіб. / за заг. ред. Н. Б. Писаренко. — Х. : Право, 2016. — 312 с.
5. Адміністративне судочинство України: теорія та практика : монографія / Вищ. адмін. суд України ; за заг. ред. О. М. Нечитайла. — К. : Компанія "ВАІТЕ", 2015. — 288 с.
16. Ліпкан В. А. Сутність та порядок вирішення службових спорів : монографія / В. А. Ліпкан, О. Г. Мовчун ; Глобальна орг. союзн. лідерства, Акад. безпеки відкритого суспільства, Акад. наук вищ. освіти України, Стратком. — К. : Вид. Ліпкан О.С., 2017. — 312 с. — (Ordo ordinans).
17. Науково-практичний коментар Кодексу адміністративного судочинства України / Вищ. адмін. суд України ; за заг. ред. І. Х. Темкіжева. — 2-ге вид., пероб. і допов. — К. : Юрінком Інтер, 2013. — 720 с.
18. Оскарження судових рішень і ухвал в системі адміністративного судочинства України: зразки документів, судова практика, актуальне законодавство : станом на 23 верес. 2016 р. / упоряд. Н. О. Армаш [та ін.]. — К. : Центр учб. літ., 2016. — 272 с.

19. Постанови пленумів Верховного Суду України та вищих спеціалізованих судів України в кримінальних та адміністративних провадженнях : офіц. текст / упоряд.: С. А. Кузьмін, М. С. Кучеренко. – К. : Вид. Паливода А. В., 2015. – 828 с.
20. Постанови пленуму, роз'яснення та рекомендації Вищого адміністративного суду України / упоряд. Ю. І. Руснак. – К. : Центр учб. літ., 2013. – 438 с.
21. Правові позиції в адміністративному судочинстві України / Вищ. адмін. суд України ; упоряд.: М. І. Смокович, В. П. Базов ; за заг. ред. О. М. Нечитайло. – Офіц. вид. – К. : Ін Юре, 2015. – 848 с. – (Судова практика).
22. Русанова В. Б. Право на оскарження в суді постанови у справі про адміністративне правопорушення (сутність, гарантії та порядок реалізації) : монографія / В. Б. Русанова ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого ; за заг. ред. Н. Б. Писаренко. – Х. : Право, 2016. – 148 с.
23. Смокович М. І. Визначення юрисдикції адміністративних судів та розмежування судових юрисдикцій : монографія / М. І. Смокович. – К. : Юрінком Інтер, 2012. – 304 с.
24. Судовий розгляд справ про адміністративні правопорушення : навч. посіб. / Запоріз. нац. ун-т ; ред.: Т. О. Коломоєць, В. К. Колпаков. – К. : Юрінком Інтер, 2016. – 544 с.
25. Ткачук О. М. Путівник по строках та термінах Кодексу адміністративного судочинства України : (із змін., внесеними Законом України "Про внесення змін до Господ. процес. кодексу України, Цивіл. процес. кодексу України, Кодексу адмін. судочинства України та ін. законодав. актів" від 03.10.2017 р.) / О. М. Ткачук. – Х. : Право, 2017. – 68 с.
26. Фулей Т. І. Застосування практики Європейського суду з прав людини в адміністративному судочинстві : наук.-метод. посіб. для суддів / Т. І. Фулей ; ОБСЄ. Координатор проектів в Україні, Верхов. Суд України, Нац. шк. суддів України, Вищ. адмін. суд України. – К., 2015. – 128 с.

11. Інформаційні ресурси

Інформаційною базою вивчення навчальної дисципліни є:

- законодавчі акти, нормативні документи, інструктивні, методичні матеріали та рекомендації міністерств і відомств;
- праці вітчизняних і зарубіжних вчених;
- матеріали науково-практичних конференцій;
- підручники та навчальні посібники на електронних носіях;
- професійні видання України;
- Інтернет-ресурси, зокрема:
 - 1) нормативно-правова база України URL – <http://zakon3.rada.gov.ua>;
 - 2) офіційний сайт Кабінету Міністрів України – <http://www.kmu.gov.ua>;
 - 3) офіційний сайт Верховної Ради України – <http://www.rada.gov.ua/>;
 - 4) Урядовий портал. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України – <http://www.kmu.gov.ua/>;
 - 5) Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського – <http://www.nbuv.gov.ua/>;
 - 6) Національна Парламентська бібліотека України – <http://www.nplu.kiev.ua>;
 - 7) Наукова бібліотека ПНУ – <http://lib.pnu.edu.ua/>.
 - 8) Спецпроект Угода про асоціацію Україна-ЄС – <https://eu-agreement.ed-era.com/>.

Ресурси курсу

Інформація про курс розміщена на сайті дистанційного навчання Університету <https://d-learn.pnu.edu.ua/>.